

Samostatný elektrotechnik výzkumný a vývojový pracovník (kód: 26-031-R)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (kód: 26)
Týká se povolání:	Samostatný elektrotechnik výzkumný a vývojový pracovník
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	6

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v technické dokumentaci a normách a jejich využití při práci na elektrotechnických a elektronických zařízeních	6
Konstrukce elektronických zařízení	6
Navrhování elektronických obvodů	6
Měření elektrických veličin a parametrů, vyhodnocení naměřených hodnot	6
Testování elektrických nebo elektronických výrobků	6
Analyzování technologických vlivů a vlivů prostředí, působících na užité vlastnosti surovin, materiálů, polotovarů a výrobků v elektrotechnické výrobě	6
Kontrola dodržení požadavků ekodesignu z hlediska spotřeby energií v návrhu elektrického nebo elektronického zařízení	6
Kontrola dodržení požadavků ekodesignu z hlediska použitých materiálů v návrhu elektrického nebo elektronického zařízení	6
Evidování technických dat o průběhu a výsledcích práce	6
Zpracování dokumentace k realizaci laboratorního vzoru, funkčního vzoru a prototypu podle předložených podkladů	6
Dodržování bezpečnosti práce na elektrických zařízeních	6

Platnost standardu

Standard je platný od: 29.10.2013 do: 20.10.2019

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v technické dokumentaci a normách a jejich využití při práci na elektrotechnických a elektronických zařízeních

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat klasifikaci norem z oblasti projektování a provozu elektrických zařízení	Ústní zdůvodnění
b) Vysvětlit účel norem v oblasti elektromagnetické kompatibility (normy základní, kmenové a předmětové)	Ústní zdůvodnění
c) Popsat kritéria předpisů k posuzování bezpečnosti výrobku	Ústní zdůvodnění
d) Rozlišit schematické značky prvků na předložených elektrotechnických výkresech elektrických obvodů (stabilizátorů proudu a napětí, zesilovačů, usměrňovačů, RC a LC oscilátorů) a vysvětlit funkce těchto obvodů	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
e) Vybrat z katalogu součástky pro realizaci zadaného obvodu	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění

Je třeba splnit všechna kritéria.

Konstrukce elektronických zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vlastnosti nesymetrického a symetrického vedení, varianty propojování zařízení, přístup k volbě kabelů a k zapojování konektorů	Ústní zdůvodnění
b) Popsat zásady návrhu vhodného napájecího zdroje vyvíjeného zařízení pro užití v exteriéru	Ústní zdůvodnění
c) Popsat a nakreslit rozdíly mezi analogovým a digitálním signálem, jak a pomocí jakých zařízení se provádí převod analogového signálu na digitální	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
d) Provést výpočet teplotních poměrů na autorizovanou osobou zadaném elektronickém zařízení, vysvětlit způsoby teplotní stabilizace a odvodu tepla ze zařízení	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění

Je třeba splnit všechna kritéria.

Navrhování elektronických obvodů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést účel a principy činnosti základních typů obvodů (stabilizátorů proudu a napětí, zesilovačů, usměrňovačů, RC a LC oscilátorů)	Ústní ověření
b) Nakreslit blokové schéma digitálního zpracování signálu. Druhy A/D převodníků	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
c) Vysvětlit nastavení a stabilizaci pracovních bodů elektronických prvků autorizovanou osobou určeného vícestupňového zesilovače a mezistupňové vazby	Ústní ověření
d) Navrhnout oscilátor RC, zapojení, vlastnosti, aktivní prvky, zpětnovazební obvody, určení kmitočtu, podmínky kmitů, určení amplitudy podle zadání autorizované osoby	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
e) Určit autorizovanou osobou vybrané základní elektronické prvky (skutečné) a popsat princip jejich funkce (např. NPN tranzistor, PNP tranzistor, dioda, IGBT tranzistor, triak, tyristor...)	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
f) Navrhnout logický nebo jednoduchý číslicový obvod podle zadání autorizované osoby	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
g) Uvést a popsat datové sběrnice, používané v elektronických zařízeních. Podle zadání autorizované osoby vysvětlit strukturu zadané sběrnice a formát přenášené zprávy	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění

Je třeba splnit všechna kritéria.

Měření elektrických veličin a parametrů, vyhodnocení naměřených hodnot

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vybrat vhodný analogový a digitální přístroj pro změření základních elektrických veličin a parametrů autorizovanou osobou zadaného elektronického přístroje, charakteristické veličiny a parametry změřit a správně je interpretovat	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
b) Změřit nosnou a modulační frekvenci, fázový posuv a harmonické kmitočty, jejich úroveň a stabilitu analogovým a číslicovým přístrojem na autorizovanou osobou zadaném vysílacím zařízení	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
c) Změřit charakteristiky předložených polovodičových součástek	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
d) Vyhodnotit provedené měření, zvážit možnosti poškození obvodu/součástky měřením	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
e) Používat PC při měření elektrických veličin a parametrů a vyhodnocení naměřených hodnot	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění

Je třeba splnit všechna kritéria.

Testování elektrických nebo elektronických výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Otestovat autorizovanou osobou zadané desky plošných spojů na testovacím zařízení a posoudit na základě testu dodržení technologie povrchové montáže součástek	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
b) Navrhnout postup měření a změřit voltampérové charakteristiky autorizovanou osobou zadaných polovodičů, aktivních či pasivních součástek a materiálů	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
c) Otestovat přístrojové kabely a spotřebu autorizovanou osobou vybraného testovaného přístroje	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
d) Analyzovat chybovost autorizovanou osobou zadané sběrnice	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění

Je třeba splnit všechna kritéria.

Analyzování technologických vlivů a vlivů prostředí, působících na užité vlastnosti surovin, materiálů, polotovarů a výrobků v elektrotechnické výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat změny fyzikálních vlastností kovů a plastů v závislosti na teplotě, tlaku, vlhkosti	Ústní ověření
b) Vyjmenovat chyby při vytváření nerozebíratelných spojů (lepení, pájení)	Ústní ověření
c) Vyhodnotit vliv autorizovanou osobou zadané technologie výroby a tepelného/mechanického zpracování na elektrické a magnetické vlastnosti kovů, určit předpokládané užití	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
d) Vyhodnotit výrobcem deklarované mechanické vlastnosti autorizovanou osobou vybraných materiálů (tvrdost, pevnost, houževnatost, únava, tečení materiálu) a určit obecně možnosti jejich užití	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola dodržení požadavků ekodesignu z hlediska spotřeby energií v návrhu elektrického nebo elektronického zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Klasifikovat požadavky právních předpisů (zákony, nařízení vlády) na spotřebu elektrického/elektronického zařízení v pracovních a pohotovostních režimech	Ústní ověření
b) Popsat požadavky harmonizovaných norem na spotřebu vybraného elektrického/elektronického zařízení, zvyšování efektivity a způsoby jejich kontroly	Ústní ověření
c) Porovnat výsledky z měření spotřeby autorizovanou osobou zadaného zařízení s požadavky relevantního předpisu a posoudit možnost snížení spotřeby	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola dodržení požadavků ekodesignu z hlediska použitých materiálů v návrhu elektrického nebo elektronického zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Klasifikovat požadavky právních předpisů (zákony, nařízení vlády) na používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních	Ústní ověření
b) Vysvětlit důvody omezování olova, rtuti, kadmia, šestimocného chromu, polybromovaných bifenyly (PBB) a polybromovaných difenyletheru (PBDE) v elektrických a elektronických zařízeních	Ústní ověření
c) Posoudit z dokumentace měřicího přístroje, předložené autorizovanou osobou, možnost náhrady nebezpečných látek látkami bezpečnými či méně nebezpečnými	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění

Je třeba splnit všechna kritéria.

Evidování technických dat o průběhu a výsledcích práce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zaznamenat data z měření (základní elektrické veličiny)	Praktické předvedení
b) Zaznamenat průběh zkoušek a pokusů	Praktické předvedení
c) Zpracovat protokol o měření se všemi jeho náležitostmi	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zpracování dokumentace k realizaci laboratorního vzoru, funkčního vzoru a prototypu podle předložených podkladů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zpracovat strukturu dokumentace k realizaci laboratorního vzorku zařízení a podrobně vybranou část dokumentace podle kritérií zadaných autorizovanou osobou	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
b) Vydat pokyny podřízenému technikovi ke zpracování dokumentace k realizaci funkčního vzorku zařízení podle kritérií zadaných autorizovanou osobou	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
c) Zpracovat strukturu dokumentace k realizaci prototypu zařízení a podrobně vybranou část dokumentace podle kritérií zadaných autorizovanou osobou	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dodržování bezpečnosti práce na elektrických zařízeních

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat účinky elektrického proudu na živý organismus. Charakteristické účinky pro jednotlivé druhy elektrického proudu	Ústní nebo písemné zdůvodnění
b) Rozdělit elektrická zařízení podle napětí v síti a znát hodnoty bezpečného napětí a proudu	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
c) Popsat a demonstrovat první pomoc při úrazu elektrickým proudem	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění
d) Zajistit bezpečnosti práce na elektrickém zařízení pod napětím	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Podmínkou úspěšného vykonání zkoušky je dodržení zásad a pravidel BOZP v celém průběhu zkoušky.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat jednu z následujících variant požadavků:

- a) Vysokoškolské vzdělání – bakalářský stupeň se zaměřením na elektrotechniku a elektroniku a minimálně 10 let praxe na pozici výzkumného a vývojového pracovníka elektrotechnických a elektronických zařízeních nebo funkce vysokoškolského učitele některého z výše uvedených oborů, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Vysokoškolské vzdělání – magisterský stupeň se zaměřením na slaboproudou elektrotechniku, elektrotechnologii, elektrotechnickou specializaci a elektroniku a minimálně 6 let praxe na pozici výzkumného a vývojového pracovníka elektrotechnických a elektronických zařízeních nebo funkce vysokoškolského učitele některého z výše uvedených oborů, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, který nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro řádný výkon zkoušky musí mít autorizovaná osoba k dispozici dále uvedené vybavení:

- předpisy, normy a jiné publikace: zákony, vyhlášky a nařízení z oblasti požadavků, projektování a provozu elektrických zařízení, technické normy z oblasti projektování a provozu elektrických zařízení, bezpečnosti práce na elektrických zařízeních, publikace, popřípadě učební texty elektrotechnické, katalogy součástek a elektrotechnických materiálů;
- elektrotechnické výkresy a schémata, záznamy z měření mechanických vlastností elektrotechnických materiálů, které mají být použity jako vodiče, kontakty, základové desky plošných spojů, záznamy měření spotřeb k hodnocení efektivity a dodržení požadavků ekodesignu, záznamy a podklady k vypracování dokumentace k zařízení;
- základní elektronické prvky (např. NPN tranzistor, PNP tranzistor, dioda, IGBT tranzistor, triak, tyristor...);
- jednotlivým kritériím praktického hodnocení odpovídající elektrotechnická zařízení, jejich části a díly, montážní materiál a mechanismy potřebné pro ověřování těchto výše uvedených kritérií založených na formě praktického předvedení (k lepení, pájení, jednoduché montáži pomocí ručního nářadí);
- měřicí a testovací přístroje: universální analogový i číslicový přístroj k měření elektrických veličin, osciloskop, digitální osciloskop s podporou pro dekódování sběrnic, obvodový analyzátor, signální generátor, testovací zařízení a software k testování plošných spojů, součástek, obvodů;
- sady elektrotechnického ručního nářadí (šroubováky, kleště, kombinačky, pinzety);
- prostory pro měření základních elektrických veličin a charakteristik obvodů a součástek;
- ochranné pomůcky k zajištění bezpečnosti práce na elektrických zařízeních (izolační podložky, izolační rukavice, ochranné brýle apod.).

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Žadatel o autorizaci musí zajistit, aby pracoviště byla prostorově a konstrukčně uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 30 až 45 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 9 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard připravila SR pro elektrotechniku, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
B-support, s. r. o.